

PATVIRTINTA

Trakų gimnazijos direktoriaus

2024 m. rugsėjo 25d. įsakymu Nr. VK-2024-139

**LIETUVIŲ KALBOS STIPRINIMAS
TRAKŲ GIMNAZIJOJE
(SKAITYMO IR KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJŲ UGDYMAS)
APRAŠAS**

1. Trakų gimnazijoje ugdymo procesas vykdomas gimtąja (lenkų) kalba. Lietuvių kalba yra mokoma, kai mokomasi temų apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, kultūrą, pagrindiniai terminai visų dalykų pamokose. Lietuvių kalbos elementai, vadovėliai, pratybų sąsiuviniai lietuvių kalba naudojami mokant matematikos, muzikos, dailės, technologijų, ekonomikos, biologijos, fizikos, chemijos. Per įvairių dalykų pamokas testai pateikiami ne tik gimtąja, bet ir lietuvių kalba. Mokiniai dalyvauja gimnazijos, rajono, šalies įvairiuose renginiuose, konkursuose, olimpiadose, konferencijose lietuvių kalba. Atvykę / grįžę iš užsienio mokiniai mokosi kartu su kitais bendraamžiais paskirtoje klasėje, jiems teikiama reikiama švietimo ir mokymosi pagalba, organizuojamas papildomas lietuvių kalbos ir literatūros mokymasis, skiriamas mokinio padėjėjas.

**I SKYRIUS
LIETUVIŲ KALBOS STIPRINIMO
(SKAITYMO IR KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJŲ UGDYMO)
SVARBA, TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

2. Lietuvių kalbos stiprinimas (skaitymo ir komunikavimo kompetencijų ugdymas) skatina gimnaziją ieškoti veiksmingų kalbų mokymo modelių, siekiant kurti gimnazijoje atvirą daugiakultūrę aplinką ir gerinti mokinių bendruosius komunikacinius gebėjimus bei valstybinės kalbos kompetenciją, padėti mokiniams geriau pasirengti studijoms, profesinei veiklai, bendravimui ir bendradarbiavimui atviroje visuomenėje. Lietuvių kalbos stiprinimas (skaitymo ir komunikavimo kompetencijų ugdymas) atitinka švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vykdomą į daugiakalbystę orientuotą kalbų mokymo politiką, atsižvelgiant į Europos Tarybos ekspertų pastabas ir siūlymus bei lietuvių kalbos prestižo stiprinimo programą.

3. Tikslas – užtikrinti valstybinės kalbos mokėjimą pagal gimnazijos parengtas ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo bendrąsias programas.

4. Uždaviniai:

4.1. koreguoti mokomųjų dalykų mokymo(si) tikslus, uždavinius ir turinį, atsižvelgiant į konkretaus amžiaus tarpsnio mokinių poreikius bei kalbinius gebėjimus;

4.2. formuoti ugdymo turinį, atsižvelgiant į valstybinės kalbos ir mokomųjų dalykų bendrųjų programų reikalavimus, mokinių poreikius, jų tėvų pageidavimus, taip pat ir visuomenės poreikius;

4.3. aktualizuoti socialinės kultūrinės aplinkos vaidmenį, siekiant skatinti valstybinės kalbos vartojimo sričių įvairovę.

II SKYRIUS
LIETUVIŲ KALBOS STIPRINIMO
(SKAITYMO IR KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJŲ UGDYMO)
INTEGRACIJA Į MOKOMUOSIUS DALYKUS

5. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupėse:

5.1. 5 valandas per savaitę lietuvių kalbos mokymą(si) organizuoja grupės mokytojas arba lietuvių kalbos mokytojas;

5.2. ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programą vykdančias mokytojas organizuoja ugdomąsias veiklas, į kurias integruoja lietuvių kalbos mokymą(si) (pavyzdžiui, piešiant, konstruojant, sportuojant, tyrinėjant, kai vartojama lietuvių kalba, naudojamas sutartinis skiriamasis „lietuvių kalbos“ ženklas tam, kad vaikai žinotų (suprastų), kada vyksta perėjimas iš vienos kalbos į kitą);

5.3. lietuvių kalbos mokymas(is) įvairių ekskursijų (pramogų, švenčių) metu.

6. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas pradinėse klasėse:

6.1. lietuvių kalbos ir literatūros pamokų skaičius pradinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti per savaitę: 1 – 4 klasėse – 5 valandos;

6.2. 1-2 klasėse per visų dalykų (išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros) apie 10 proc. siūlomos medžiagos dėstoma lietuvių kalba; 3-4 klasėse – apie 20 proc.;

6.3. lietuvių kalba yra mokoma, kai mokomasi temų apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, kultūrą;

6.4. pradinių klasių kabinetuose iškabinamos dažniausiai vartojamų lietuvių kalbos žodžių kortelės;

6.5. siūlomos 2 valandos individualioms mokinių konsultacijoms;

6.6. pamokose naudojami vadovėliai, pratybų sąsiuviniai lenkų ir lietuvių kalbomis.

7. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas 5-8, IG-IV G klasėse:

7.1. maksimalus lietuvių kalbos ir literatūros pamokų skaičius pagal ugdymo planą 5-8, IG – IVG klasėse;

7.2. lietuvių kalba yra mokoma, kai mokomasi temų apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, kultūrą;

7.3. papildomos konsultacinės valandos iki 10 valandų;

7.4. atvykę / grįžę iš užsienio mokiniai mokosi kartu su kitais bendraamžiais paskirtoje klasėje, organizuojamas papildomas lietuvių kalbos ir literatūros mokymasis (skiriamas mokinio padėjėjas);

7.5. pamokose naudojami vadovėliai, pratybų sąsiuviniai lietuvių kalba.

7.6. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas:

7.6.1. organizuojami vertėjų konkursai (iš gimtosios kalbos į lietuvių kalbą);

7.6.2. terminai pateikiami dviem kalbomis, juos lyginant;

7.7. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas istorijos, pilietiškumo pagrindų, geografijos, ekonomikos ir verslumo pamokose:

7.7.1. lietuvių kalba yra mokoma, kai mokomasi temų apie Lietuvą, jos istoriją, geografiją, kultūrą;

7.7.2. 5-6 klasėse apie 20 proc. siūlomos medžiagos dėstoma lietuvių kalba; 7-8 klasėse – apie 30 proc.; IG-IVG klasėse – apie 50 – 70 proc.

7.7.3. pamokose naudojami vadovėliai, pratybų sąsiuviniai lietuvių kalba;

- 7.7.4. 5-8, IG-IVG klasių mokiniai veda terminų žodynėlį lietuvių kalba;
- 7.7.5. šaltiniai nagrinėjami lietuviškai.
- 7.8. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas kitų dalykų pamokose:
 - 7.8.1. pamokose naudojami vadovėliai, pratybų sąsiuviniai lietuvių kalba;
 - 7.8.2. mokiniams pateikiami įvairūs uždaviniai lietuvių kalba;
 - 7.8.3. mokiniai rengia pranešimus, pristatymus ne tik savo gimtąja kalba, bet ir lietuvių kalba;
 - 7.8.4. dalijamoji medžiaga apie 50 proc. pateikiama lietuvių kalba;
 - 7.8.5. naudojamos efektyvios ugdymo formos – diskusijos, viktorinos, konkursai, pokalbiai.

III SKYRIUS

LIETUVIŲ KALBOS STIPRINIMO

(SKAITYMO IR KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJŲ UGDYMO)

TAIKYMO NUMATOMI REZULTATAI

- 8. Mokytojai atlieka situacijos analizę ir sukuria tinkamą ugdymo modelį, parengia lietuvių kalbos stiprinimo ugdymo programą, tikslingai planuoja ir organizuoja ugdymą.
- 9. Siūlyti mokytis lietuvių kalba įdomių ir svarbių karjeros ugdymui dalykų, kurių mokymasis mokiniams būtų ypač naudingas.
- 10. Suderinti mokymosi krūvius, užduoti tik prasmingus ir mokinių gebėjimus atitinkančius (mokinys turi gebėti savarankiškai atlikti užduotis) namų darbus lietuvių kalba. Namų darbų (lietuvių kalba) krūvis turėtų būti ne per didelis (1-2 valandos per savaitę, priklausomai nuo mokinių amžiaus ir gebėjimų). Būtina užtikrinti, kad mokiniai būtų laiku informuojami, ar jų namų darbai atlikti teisingai.
- 11. Siūlyti organizuoti projektinę arba neformaliąją veiklą gimtąja ir lietuvių kalbomis.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 12. Lietuvių kalbos stiprinimo (skaitymo ir komunikavimo kompetencijų ugdymo) keitimą gali inicijuoti gimnazijos taryba, gimnazijos direktorius, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, metodinė taryba, mokytojų taryba.
- 13. Už lietuvių kalbos stiprinimo (skaitymo ir komunikavimo kompetencijų ugdymo) kontrolę atsakinga gimnazijos administracija.

Pritarta
Metodinės tarybos posėdžio
2024 m. _____ mėn. d.
Protokolo Nr.